

Klaas van Berkel, Rudolf Agricola hoogleraar Geschiedenis Rijksuniversiteit Groningen

'Campus of archipel? De ruimtelijke ontwikkeling van de Rijksuniversiteit Groningen 1945-1965'

De Rijksuniversiteit Groningen was rond 1960 de snelst groeiende universiteit van Nederland. Ontwikkelingen op ruimtelijk vlak die zich elders misschien al eerder hadden voorgedaan, moesten in Groningen in verhoogd tempo verwerkt worden, waardoor er relatief weinig tijd was voor een fundamentele discussie over de vraag hoe de universiteit de fenomenale toename van het aantal studenten en de steeds verder gaande specialisatie van de wetenschap in ruimtelijke zin moest opvangen. Het lijkt erop dat fundamentele beslissingen, zoals in 1958 het besluit tot de ontwikkeling van een universitair complex ten noorden van de stad (Paddepoel, tegenwoordig het Zernike complex), zonder veel nadenken zijn genomen. De dominante rol van de gemeente Groningen, die de grootste werkgever van de stad stevig in de tang had, zal hier mede debet aan zijn geweest. Pas achteraf, toen de belangrijkste beslissingen al genomen waren, kwam de discussie op gang waarom Paddepoel alleen voor de natuurwetenschappen bestemd werd, waarom de geesteswetenschappen in de binnenstad moesten blijven en waarom de centrale voorzieningen (administratie, Universiteitsbibliotheek e.d.) ook in de binnenstad moesten blijven. Groningen omarmde de campus-gedachte maar half en bleef daarom in veel opzichten een archipel van gebouwen en diensten, wat de samenhang van de universiteit niet ten goede kwam. Of hoeft, zoals rector magnificus Lucas van Os in 1965 betoogde, ruimtelijke spreiding de universitaire cohesie toch niet te schaden?